

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

LISTOPAD 2022

Turistický závod

V Przně nedaleko Frýdlantu nad Ostravicí proběhlo 10. září 2022 Mistrovství ČR ve štafetách. Třicet osm štafet bojovalo o mistrovské tituly ve čtyřech kategoriích.

Počasí bylo příjemné a černý scénář celodenního intenzivního deště se nenaplnil. Jen kvalitní výkon všech tří členů štafety vedl k titulům a medailím.

Při této příležitosti obdržela Pavla Skotnicová z oddílu TOM Divočáci z rukou předsedy Rady TZ Zdeňka Vejrosta titul Mistra sportu, což je nejvyšší sportovní ocenění po linii Turistických závodů. Splnila totiž všechny podmínky pro toto ocenění a nasbírala na republikových soutěžích již více jak potřebných 70 bodů. Pavle moc blahopřejeme a přejeme jí mnoho dalších sportovních úspěchů!

Mistry České republiky ve štafetách v Turistickém závodě pro rok 2022 se stali v kategoriích:

- žákyně:** Veronika Přidalová
Lucie Zahradníčková -
Klára Tuzová, SKP Kometa Brno
- žáci:** Vít Šeděnka
Jan Vorlický
Kryštof Valášek, Nezmaři Bílovec
- ženy:** Klára Buncová
Blanka Rosáková
Lucie Čiperová, TOM-KČT Kralupy
- muži :** Jan Vavřík
Jakub Hofman
Vojtěch Kozelka, TOM-KČT Kralupy

Zdeňk. Vejrosta,
předseda Rady závodů

listopad 2022

OBSAH

str. 4-5	Letní tábory, <i>Stanislav Preis, Anežka Klabanová, Jirka Homolka</i>
str. 6	Vodácká expedice Sázava 2022, <i>Z pohádky do pohádky, Zdeněk Vejrosta</i>
str. 7	Príměstské tábory, <i>Soňa Rokytová</i>
str. 8	Skřítci u Střely, <i>Marie Hörlová</i> Divoký západ ve Dzbelu, <i>Pavla Skotnicová</i>
str. 9	Tábor Bánov 2022, <i>Kateřina Rafajová</i>
str. 10	Tábor bouří, <i>Vratislav Florián</i> Putování Vejrů, <i>Karolína Schejbalová</i>
str. 11	Přes Klínovec na Měděnec, <i>Vratislav Florián</i>
str. 12	Naše báječné léto, <i>Tom Weicht</i>
str. 13	Tábor plný výletů, <i>Zdena Novotná</i> Tip na výlet, <i>Pavel Vaňásek</i>
str. 14	Zločin na faře, <i>Jindra Pavlíčková</i> Dobrodružství v oblacích, <i>Bára Křížanová</i>
str. 15	Hmyzí tábor, <i>Verča Lepšíková</i>
str. 16	Moravská LTŠ, <i>Jakub Vondřejc</i>
str. 17	Světluška a tomíci, <i>Anežka Klabanová</i>
str. 18	Expedice do Banátu, <i>Mirka Matějková</i>
str. 19	Čeští tomíci na letním srazu ÖTK Jugend, <i>Jirka Homolka</i>
str. 20	Lesní moudrost, <i>Josef Porsch</i>
str. 21	Mikešovo nožobraní, <i>Jiří Lukeš</i>
str. 22	KČT na banátském festivalu, <i>Zbyněk Báča</i>
str. 23	Putování do Rožmberka, <i>Mirek Zálom</i>
str. 24	Levitio, <i>Ondřej Běnek</i> Datové schránky povinné, <i>Ondra Šejtka</i>
str. 25	Co bylo, <i>Tomáš Novotný</i>
str. 26	Ohlasy
str. 27	Pastýřská stěna, <i>Jan Pittner</i>

Tomík, kterého držíte v rukou, měl vyjít už před třemi týdny. Nám, kdo časopis (zejména) připravujeme, se ale sešlo v říjnu hodně jiných věcí. V Roztokách vrcholilo povolební vyjednávání a v Brandýse zase finišovala příprava výstavy Člověk a hry. Proto to neobvyklé zpoždění. Věříme ale, že i v listopadu si nové číslo prolistujete s chutí a zájmem.

Je jasné, že nejdůležitější v naší činnosti jsou výlety, výpravy, soutěže a oddílové schůzky. To všechno se v září rozjelo svým (skoro už) obvyklým tempem a já rád poděkuji všem, kdo se o to přičinili. Jednu věc ale musím přeci jen mírně vypíchnout: Světlušku. Anežka Klabanová se o ní zmiňuje na jiném místě Tomíka. I přes to, že nám ve spolku vyhovoval spíš ten „kampaňovitý“ systém sbírkových dnů, který měla řada oddílů zařazen napevno do svých kalendářů a díky němuž stovky tomíků vyrážely do ulic měst a městeček, přesto náš spolek pomáhá dál. A je skvělé, když se o nás zmíní před statisíci diváků a posluchačů i Česká televize – přesně tak, jak se to stalo v říjnovém Koncertu pro Světlušku. Stáli jsme s Anežkou pár metrů mikrofonu, který v tu chvíli třímala populární Kovy – a měli velkou radost.

Tomíci se snaží hrát férovou hru – a je skvělé, že si to uvědomují i děti. Webem i sítěmi proběhl čin Terezy Machové, mladé tomíčky z oddílu Prácat v Rapšachu. Ve výsledkové listině závodění v Orlové zjistila, že jí rozhodčí zapomněli přičíst oprávněné trestné body některé z disciplín – a sama se přihlásila, i když tím v pořadí spadla o šprušli níž.

Jsem si ale jist, že tohle dokáže víc dětí v našem spolku. A že to není novinka. Když totiž zalovím v paměti, když vylovím ze svého oddílového dávnověku partu třiceti dětí za mnou, tehdy mladickým vedoucím, napočítal bych mezi nimi ...no nejméně deset, co by udělaly to samé! A to platí určitě i dneska.

Přeju (nejen) všem čtenářům Tomíka pěkný závěr podzimu a dobré vklouznutí do adventního času.

Tomáš Novotný

Náčelnictvo navštívilo v létě několik táborů. Zážitky si rozhodně nechce nechat pro sebe.

Šéf výchovné rady Standa Prais navštívil tři tábory.

TOM Lesani, Karviná

Příjemně mě překvapili. Nedaleko Kozlovic v podhůří Beskyd se uprostřed lesů nachází stanový tábor. A v něm se zastavil čas někde kolem roku 1850. Celý tábor je věnován staročeským zvykům, jak je přináší kalendářní rok, a navíc se ocitáme v atmosféře rumunského Banátu mezi českými osídlenci. Vedoucí i děti v kostýmech, vše je podřízeno motivaci. Prostě tábor má úžasnou atmosféru a musím přiznat, že originálnější námět na táborovou hru bude hledat člověk jen stěží.

TOM Orion, Hlučín

Tento oddíl si za námět celotáborové hry zvolil léty prověřený motiv – totiž *knihu Hobit*. Tábor na břehu řeky Moravice v Oderských vrších, zcela opuštěné místo. Opuštěnější bych hledal jen stěží.

Nejbližší vesnice je vzdálena snad čtyři kilometry po lesní asfaltce. Provází mě Matouš Chlebiš – Smíšek. Ukazuje mi celé zázemí tábora, kuchyň, jídelnu, stany, a hlavně jejich skladový systém – bedny vyrobené na míru. Jak vtipně prohlásili v kuchyni, nyní mají i bedny na bedny.

TOM Klubka, Šenov

Poslední zastávka mě přivádí do podhůří Jeseníků do Široké Nivy. Opět obdivuji originální námět celotáborové hry – *Břicháči na cestách*. Ve vesničce Dolíkov se ztratily veškeré zásoby jídla a táborníci se snaží shánět potraviny. Louce vévodí veliký model celotáborové hry. Hrací desičky vytištěny na 3D tiskárně stejně jako stříbrná socha jedlíka. Pobaveně poslouchám vedoucí, kteří mi líčí, kolik věcí se dá stihnout těsně před odjezdem na tábor.

Jsem moc rád, že jsem navštívil právě tyto tábory. Nikdy mě nepřestane fascinovat, co všechno se dá vyrobit, připravit, sehnat a zorganizovat pro akci, která trvá „jen“ dva až tři týdny. Všem vedoucím patří veliký dík. Bez nich, bez jejich nadšení a nasazení, by se tábory vůbec nedaly uskutečnit.

Standa Prais

Několik zdařilých táborů navštívili i Tomáš Novotný, Ondřej Šejtka, Tomek Hurt a Marek Kuskov.

Anežka Klabanová putovala
od Sluníček za Tlupou.

TOM Sluníčka, Litoměřice

Litoměřický oddíl tábořil u Stvolínek, nedaleko České Lípy, na krásném v lesích ukrytém místě. Pevný táborový řád a pravidla, k tomu krásné a do detailů vyšperkované kostýmy, které pro příběh **Zaklínače** měli vedoucí připravené. Vše ve mně zanechalo dobrý dojem. Sympatická vedoucí Katka mi popsala různé typy oddílových zkoušek. Například úkol uvařit nebo jakkoliv k jídlu zpracovat syrové vejce ve výšce tři metry nad zemí je, alespoň podle mě, pořádný zálesácký oříšek.

TOM Tlupa, Hradec Králové

Oddíl již několik let pořádá tábory na rozlehlé táborové základně Božanov na Broumovsku, těsně u hranic s Polskem. Pod hradbou skal tam téměř sedmdesátka tomíků hrála celotáborovou hru s názvem „**Společenstvo prstenu**“. Družinky dětí, malých hobitů pyšných na své barevné kšandy, se během mé návštěvy pohybovaly v lesích, což je pro hobity typické. Děkuji Liborovi a Milanovi za příjemné provedení táborem.

Anežka Klabanová

Jirka Homolka se vydal za Stopaři.

TOM Stopaři, Ostrava

Hezký tábor Ostraváků v tradičním stylu v malebném údolí u Sloupu v Moravském krasu. Vybrané místo skýtá dostatečný prostor na hry a táborový program i zajímavé okolí pro turistickou činnost. V letošním roce zde hráli táborovou hru **Lovci stínů**. Vše zde bylo, jak má být, nechyběl ani na bráně zavěšený znak asociace.

Jiří Homolka

Vodácká expedice Sázava 2022

Expedici rozjíždíme přípravou a naložením lodí, raftů a věcí ve středu v podvečer. Ve čtvrtek se přesouváme do Ratají nad Sázavou a vyplouváme. Jedeme úsek do Sázavy, je to třináct kilometrů. Na vodě nám počasí přeje, ale v kempu nás zastihnou dva větší deště s bouřkou. Mezi nimi stíháme návštěvu Sázavského kláštera.

V pátek splouváme Sázavu do Poddubí - do kempu U Bořka. I tento den je prima počasí, jen řeka moc neteče. Sobotní den plujeme do Týnce nad Sázavou. Těchto dvacet kilometrů vyžaduje více pádlování.

Kánoím je odměnou alespoň šupna na jezu u Jawy. V neděli nás čeká nejhezčí úsek do Pikovic. Sluníčko hřeje, vody je sice pod jezy pomálu, ale vše nám vynahrazují krásné peřeje v závěrečných úsecích. Celkem jsme bez jediného cvaknutí sjeli 65,7 kilometru a užili si pohodovou vodáckou výpravu.

Zdeněk Vejrosta,
TOM Vltavský paprsek,
Kralupy nad Vltavou

Osm dní plných pohádek – komu se to poštěstí! Tomíci z Vltavského paprsku si užívali svůj tábor u Bratřic nedaleko Pacova a celotáborová hra Z pohádky do pohádky tábor zcela ovládla.

Součástí bylo množství pohádkových postav – Karkulka, vlk a myslivec, Zloba, Pat a Mat, Asterix a Obelix, Lotrando, čert a čertice, Večerníček, Bolek, český Honza, Kruela a dalmatin, Rusalka a Bludička, Bob a Bobek, Medovníček, Mach a Šebesťová, Mickey Mouse, Jeníček s Mařenkou a čarodějnicí, Grufalo a Grufalinka, čarodějka, anděl, Krakonoš, rytíř, Bobík, Mimoní, Maková panenka a Křemílek.

Jednotlivé etapy byly běhací, tvořící, etapy vyžadující postřeh a šikovnost. Také noční etapa byla na téma pohádek: *Jak šel Honza do světa / Dlouhý, Široký a Bystrozraký / Červená Karkulka / O Budulínkovi / Princ Bajaja / Hrnečku vař / O třech přadlenách / Tři zlaté vlasy Děda Vševeda / Pták Ohnivák / O perníkové chaloupce / O loupežníku Rumcajsovi / O Popelce.*

Samozřejmě jsme dělali i spoustu jiných věcí. Měli jsme stezku odvahy, pálili jsme oheň, chodili do lesa, hráli osvědčené, ale i zcela nové hry.

Na tábor nám zůstala celá řada krásných vzpomínek a spousta fotek.

Zdeněk Vejrosta,
TOM Vltavský paprsek,
Kralupy nad Vltavou

Příměstské tábory

V letošním roce jsme uspořádali hned tři. Prvního – *Tanečního tábora* – se účastnila samá děvčata a zakončila jej čtyřmi vystoupeními nejen pro rodiče v sále Kulturního domu v Nedvězí.

Všemi smysly byl název druhého příměstského tábora, kdy si děti vyzkoušely vnímat okolní svět opravdu všemi smysly.

Třetí tábor, nazvaný *Pekelná kuchyně krysáka Remyho*, byl kuchařský. Dva týmy dětí vařily, pekly, zdobily, zkrátka vyzkoušely spoustu receptů. Své výtvary potom prodávaly odpoledne v charitativním bistru. Návštěvníci ochutnávali a přidělovali body. A jaký byl výsledek? Nad modrým týmem o pár bodů zvítězil tým červený. Pro Světlušku se celkem vybralo krásných 10 606 Kč.

Soňa Rokytová,
TOM Tuří, Olomouc

DIVOKÝ VE DZI

Skřítci u Střely

Letní tábor letos začal týdenním putá-
kem podél horního toku řeky Střely z Tou-
žimi do Mladotic. Kouzelná a místy divo-
ká příroda, sluníčka až příliš, a tak jsme
si alespoň uvědomili, jak je pitná voda
vzácná a v batohu těžká. Letos jsme poprvé
vyzkoušeli trochu netradiční tábořiště
u rybníka Kačerna nedaleko Přestic, kde
jsme na puták navázali klasickým stano-
vým táborem. Tábořiště se nachází v bý-
valém lomu a je moc pěkně vybavené, pro
nás možná až moc luxusní. Jediné, co nám
chybělo, byly louky a po několika dnech
i náplasti, protože kamínkový povrch si
denně smlsнул na několika odřených ko-
lenech a loktech.

Návrat z táborového světa *Jumanji* se
všem podařil a my se tedy mohli společně
v září vydat na víkendovku do Karlových
Varů, kde nám zázemí poskytla klubovna
místních skautů. Oplatky ani Vřídlo jsme
nestihli, ale strávili jsme pěkný a naučný
den ve Světě záchranářů, viděli Svatošské
skály a vydováděli se na lanovém hřišti.

Marie Hörlová – Máďa,
TOM Skřítci, Plzeň

Posledních deset dní v červenci si děti
i řada praktičtů z oddílu TOM Divočá-
ci užili na tábořišti Pod Borovicí ve Dzbe-
lu na Prostějovsku.

Druhý rok na tomto místě nám umož-
nil poznat okolí dokonale. Vydali jsme se
jinými směry a objevili další krásy v ČR.
Nádherné lesy, trasy spojující vesnice nás
dovedly až k Javoříčským jeskyním, kde
jsme v podzemí museli jenom žasnout, co
dokáže příroda. Téma nám nabídlo spou-
sty aktivit od rýžování zlata, honu dobyt-
ka, jízdy na koních, pistolnických soubo-
jů, nocování v divoké přírodě, či návštěvu
indiánů z kmene Apačů.

Mnozí si s radostí umývali své ešusy ve
džberech, jiní zas tolik nadšení z této akti-
vity neměli. Divočák, kterého jsme nazva-
li Terry, byl nablízku svému druhu během
našeho táborování, byl však velice slušný
a dal o sobě vědět jen v noci, kdy děti spa-
ly. Po našem odjezdu opustil teritorium
s námi, dle informací z následujícího tá-
bora. Inu, divočákům zdar! Hlavně ale těm
tomickým z Frýdlantu nad Ostravicí.

Pavla Skotnicová,
TOM Divočáci,
Frýdlant nad Ostravicí

Y ZÁPAD BELU

Tábor Bánov 2022

Každý rok pořádáme na louce u Suché Lozi dvoutýdenní oddílový tábor. Přestože jsme toto místo navštívili již po dvacáté, byl tento tábor přece jen trochu jiný. Letos se totiž tábora zúčastnil pouze jeden oddíl – TOM 1419. Nebylo to tím, že bychom ten holčičí nechali doma, ale od ledna již fungujeme formálně jako jeden oddíl.

Tématem letošního tábora byla Velká bankovní loupež. Samo o sobě může působit dost hrozně, že jsme se na táboře učili krást, tisknout si peníze, vyrábět uspávací bomby a podobně. Vše ale bylo nakonec použito k dobrému účelu a ve stylu Robina Hooda jsme na konci tábora obrátili bohaté a lakomé a podarovali chudé a potřebné.

Tábor byl rozdělen na dvě části. V prvním týdnu jsme se nacházeli v naší tajné skrýši, kde jsme se připravovali na samotnou loupež, učili jsme se být nenápadní, odolní a fyzicky zdatní. Každý večer jsme se z našeho tajného sídla **spojili s Profesorem**, hlavou celé operace, skrze plně funkční pevnou linku v telefonní budce přímo v táboře.

Druhá fáze tábora, samotná loupež, byla odstartována přesunem ze skrýše do banky – cesta to byla dlouhá, proto jsme museli ujít hodně kilometrů a přespat na louce nedaleko tábora. Druhý týden jsme tedy strávili v bance, kde jsme čelili obléhání policií, sporům a neshodám uvnitř naší skupiny a dalším jiným nástrahám. **V bance jsme se snažili natisknout co nejvíce peněz, které jsme pak rozdali.**

Poslední táborový den jsme měli za úkol dotisknout poslední peníze a na pokyn Profesora se stáhnout z banky zpět do našeho tajného sídla. Naneštěstí do banky v posledních minutách dorazila policie, a tak jsme museli utíkat dříve, než jsme čekali.

Všechno pro nás ale nakonec dobře dopadlo a všichni jsme se s Profesorem shledali v našem tajném doupěti. Vyhlásili jsme vítěze – tedy toho, kdo za celý tábor zvládl natisknout nejvíc peněz, a potom už jsme si jen užívali zasloužené osla-

vy a žranici. V sobotu už jsme jen sbalili všechny věci, stany, vedoucí a děti a odjeli jsme zpět do civilizace, užít si sprchu a splachovací záchod. Už teď se všichni těšíme na příští tábor!

*Kateřina Rafajová,
TOM Otrokovice*

Táborová základna pionýrské skupiny Mír v Újezdu u Domažlic byla místem pro náš letní tábor. Patrně bývalá pískovna obklopená poli a pěkným lesíkem pro naše hry. Ubytování v chatkách, skvěle vybavená kuchyně – a to vše jen kousek od Domažlic. Táborová hra nás zavedla do dávného středověku, kdy vládl král se svou družinou, a poddaní museli robotovat jen za drobný peníz, za nás za kousek drahokamu. **Králem jsem byl já, kdo jiný.** Král vládne, neplést s nějakým diktátorem...to je úplně jiná hra. Mojí družinou byli ostatní vedoucí. V prvním týdnu zde panovala ukrutná vedra, proto jsme rádi absolvovali cestu na přírodní koupaliště Babylon, kde nás čekalo příjemné osvěžení nejen ve vodě, ale i v místním občerstvení. **A proč tábor bouří?** Nejednalo se o selské bouře, byť zdejší kraj byl těmito událostmi známý. Kolem tábora probíhaly žně. Když se zvedl silný vítr, hnal před sebou doslova černý mrak písku a prachu tábořem. Poprašek toho všeho byl poté na všem, co bylo i nebylo schováno. Jemný písek jsme cítili i mezi zuby v ústech...dobrota.

Druhým extrémem byly dešťové bouře, které se přehnaly nad tábořem. Rázem bylo nádvoří zaplaveno vodou a po opadnutí se objevila dlažba, která byla dosud ukryta pod nánosy písku. Výhodou bylo, že se potom už neprášilo. Taký dobře.

Přes to vše jsme si letošní tábor užili. Bez pravidelné hygienické kontroly a větších úrazů, nepočítám-li propíchnutou nohu a páté či šesté nemoci. Navštívili jsme památník a muzeum Jana Sladkého Koziny, Jindřicha Šimona Baara při cestě na Čerchov a města Domažlice a Klatovy se zdejší barokní lékárnou U Jednorozce a pro zájemce i místní vyhlášené katakomby.

*Vratislav Florián – Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem*

Putování Vejrů

Letošní tábor oddílu Vejři se odehrával v první polovině srpna v Náchodě. Kromě výletů doprovázela oddíl etapová hra Cesta kolem světa za 80 dní.

Samozřejmě jsme si na cestování pouze nehráli, ale putovali jsme také po okolí našeho tábora. Jelikož jsme byli ubytováni necelý kilometr od zámku Náchod, nesmí ve výčtu navštívených míst chybět. Vystoupali jsme na několik rozhleden. První ze zdolaných byla rozhledna Na signálu, dále Žernov a nejvyšší, která pro mnohé byla opravdu oříšek, Varta.

Jedna z cest nás zavedla až do Babiččina údolí, k Viktorčině jezu a ratibořickému zámku. Děti baví zdolávat skály a různé přírodní překážky, velký úspěch měl výlet mezi skalní hříby, ke kamenné bráně a na Božanovský Špičák. Podobná trasa mezi skalami se nám nabídla v okolí vrchu Ostáš, kde jsme klesali ke Sluji Českých bratří a stoupali na Kočičí hrad. Podél

stezky se nám otevíral výhled na mnohé skalní útvary, které nesly název podle zvířat, lidí či věcí, kterým se podobaly.

V první polovině tábora jsme se potýkali s poněkud aprílovým počasím, deště nám překazily pár plánů, naštěstí jsme vše zvládli vynahradiť a nic nám neuteklo. Nevynula se nám tropická vedra. Na několik velice slunných odpolední se našim útočištěm stalo náhodské koupaliště.

Těch čtrnáct dnů nabitých dobrodružstvím všem uteklo jako voda. Jsme zvědaví, kam poputujeme za rok.

*Karolína Schejbalová,
TOM Vejři, Lovosice*

Přes Klínovec na Mědník aneb větru, dešti neporučíme

Přechod Krušných hor z Jáchymova přes Klínovec a Mědník do Měděnce jsme plánovali v létě, když panovala ukrutná vedra. Donedávna jsem měsíc září počítal ještě mezi „letní“ měsíce. Dnes už víme, proč jsou Krušné hory krušné... Varovaly nás již předpovědi počasí. Ale podle hesla **Neexistuje špatné počasí, ale jen špatně oblečený tomík**, jsme vyrazili na cestu.

První zastávkou byla Štola číslo jedna v Jáchymově a část naučné stezky Jáchymovské peklo, které nám připomněly jak dávnou minulost zdejšího kraje, tak padesátá léta, kdy zde pracovali političtí vězni.

Dosud bylo slunečno, i když s temnými mraky na obzoru. Rozdělili jsme se na dvě skupiny, první se vydala na Klínovec pěšky přes Boží Dar a druhá skupina se vydala k lanovce. Jen jsme vyšli, začalo *lejt jako vo zních*. Déšť by nám snad až tak nevadil, ale ten studený vítr byl nepříjemný.

Na lanovce jsme se vmísili mezi doslova po uši zablácené cyklisty, kteří na horských kolech sjížděli svahy Klínovce. Lanovku zde mají pěknou, ač čtyřsedačkovou, se zaklápěcím víkem proti dešti, sněhu či větru.

Klínovec je nejvyšším vrcholem Krušných hor (1244 m.n.m.) a bylo zde

dosti větrno. Odměnou bylo, že na chvíli přestalo pršet a byl krásný výhled. Zdi na vrcholu jsou před zřícením a kromě lístku na rozhlednu tu nic nekoupíte. Z Klínovce jsme sestoupili do údolí a pokračovali, za drobných deštových přeháněk, do Loučné, kde jsme měli nocleh na chatě Arnica. Svá nejlepší léta má už za sebou, ale bylo zde sucho, tepleji než venku a příjemný personál. Dostali jsme najíst i napít a každý svou postel. Celou noc dost pršelo a silný vítr narážel do oken.

Po snídani jsme pokračovali kolem bývalé vápenky do vísky Kovářská, kam pro nás už přijel náš minibus. Ještě jsme si vystoupali na vrch Mědník s kaplí Neposkvrněného početí z roku 1674 nad osadou Měděnec. Cestou domů jsme se zastavili na zachovalé zřícenině hradu Hasištejn, který byl založen počátkem 14. století Fridrichem I. ze Šumburka.

Tato jistě výjimečná výprava opět prověřila odolnost dětí i dospělých z našeho oddílu. Cestu i rozmary počasí zvládla i moje čtyřletá vnučka Anička.

Přes všechnu tu nepřízeň počasí nám Krušné hory otevřely nové cíle a plány dalších výprav po severních Čechách.

Vratislav Florián – Hroch,
Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem

Naše báječné léto

Po úvodních dnech ve francouzském pohoří Jura, návštěvě pramene a splutí části řeky Loue, cyklistice v okolí města Ornans (oblast Comté), jsme se přesunuli do údolí řeky Giffre. Projeli na lodích její krásnou soutěskou u městečka Samöens, prohlédli si vodopády v údolí hor Na konci světa a taky se nechali osprchovat gejzírem v Ženevě. Někteří také lezli po skalách a zdolávali ferraty různých obtížností.

Při přejezdu do kempu ve Val d' Isere (1850 m.n.m.) jsme spluli řeku Arve. Zde, v oblasti řeky Isery, jsme zvládli snad vše, co toto vyhlášené lyžařské středisko nabízí. Nadšenci mnohokrát zvládli cyklotraily z okolních *skorotřítisícovek*. Spluli jsme dvacet kilometrů nádherné a náročné řeky Isere, sjeli mnoho kilometrů na kolech po její krásné cyklostezce. Také jsme vystoupali pěšky do vysokých hor nad sedlem Col de l'iseran a uskutečnili přechod z francouzských hor (NP Vanoais) přes Passo della Losa (2957 m) do italského národního parku Gran Paradiso.

Sjeli jsme lehčí úseky raftové řeky Dory Baltey do města Aosta. Čtyři z nás zdolali také nejvyšší vrchol Gran Paradiso (4061 m.n.m.) s přespáním na refugiu Chabot a druhého dne se v jiném refugiu Victor – Emmanuel II setkali s ostatními.

Cestou domů jsme si ještě, během povinné bus pauzy, prohlédli městečko Sirmione, nacpali se mořskými potvarami a pizzami, vykoupani se v teplém Lago di Garda. Bezvadný čtrnáctidenní outdoor Kadaotrip!

Tom Weicht,
TOM KADAO, Opava

Tábor plný výletů

Letošní tábor jsme uspořádali v Jeseníkách na Ramzové. Tato turisticky atraktivní oblast skýtá mnoho možností k zajímavým výletům. Bydleli jsme 150 m od lanovky na Šerák a bylo zde i dobré vlakové a autobusové spojení do okolí. Proto jsme se rozhodli, že tentokrát vynecháme zavedené táborové aktivity, jako jsou celotáborová hra, sportovní olympiáda apod., a místo nich budeme podnikat celodenní výlety.

Začátkem července se nám ozvaly ještě tři maminky našich tomiků, že je zaujal program s celodenními výlety a měly by zájem se s dětmi přihlásit, jenže v tu dobu byly už veškeré ubytovací kapacity obsazené. S menšími dětmi totiž bereme na tábor i rodiče, většinou maminky. Nakonec si dvě akční maminky sehnaly ubytování cca 0,5 km od nás. S námi chodily na jídlo, na cvičení, na výlety a večer na posezení.

Tábor jsme plánovali zahájit nočním výletem. Podařilo se nám zajistit si vstupenky na Hvězdnou magickou noc na Stezce v oblacích na Dolní Moravě. Zaujal nás zajímavý program - hvězdný výklad od hvězdářů ve výšce 55 m nad zemí, pozorování noční oblohy hvězdařským dalekohledem a hvězdný animační program pro děti. Jenže nám nebylo přáno. V sobotu celý den přšelo a večer ještě víc, takže akce byla zrušena.

Po prvním popršeném dni se počasí naštěstí umoudřilo a všechny další výlety se vydařily. Dětem jsme dovolili každý

den po večeri zařadit si ve vedlejším bazénu a potom měly za úkol, každé zvlášť, přijít nám říct, co se jim na výletě líbilo a co ne. Aby nám to nebylo líto, další sobotu při cestě domů opět přšelo.

*Zdena Novotná,
TOM SKP Kometa, Brno*

Tip na výlet

Pokud se budete toulat Vítkovskem, doporučujeme navštívit rozhlednu Halaška. My se na výlet vydali z turistické základny TOM Kamenka.

Rozhledna Halaška vyrostla v květnu 2021 u Budišova nad Budišovkou na kopci Kopřivná ve výšce 641 m.n.m. Své jméno dostala na počest budišovského rodáka Františka Ignáce Kassiana Halašky, známého fyzika a astrofyzika. Tyčí se do výšky 33 metrů a na vyhlídku se dostanete po 153 schodech.

Ono se to nezdá, ale být 33 metrů nad zemí, to už je něco. Do deseti metrů to jde, ale čím výše, tím větší strach někteří měli. Pro odvážné jedince je nahoře v podlaze zabudováno sklo.

Kdo vystoupal nahoru, byl odměněn parádním výhledem na Moravskoslezské Beskydy, Jeseníky včetně Pradědu a z blízkého okolí jsme viděli Červenou horu, Libavu, Malý a Velký Roudný, Slunečnou a další.

Do Budišova nad Budišovkou dojedete vlakem i autobusem, případně autem. Na vrchol Kopřivná vede červená turistická značka. Rozhledna rozhodně stojí za návštěvu.

*Pavel Vaňásek,
TOM Šlápoty, Vítkov*

Zlo čin na faře

Začalo to tím, že děti našly u zdi hřbitova zakopanou lidskou lebku, ke které jsme přivolali místní policii – sympatické chlapíky, kteří ochotně sehráli pravé vyšetřování na místě činu. Při večerním zahájení táborové hry se ale ukázalo, že lebka patřila nejspíš hraběti Gallasovi, který byl zavražděn. Kým? To byl právě úkol pro Kulišky, kterým tým začalo čtrnáctidenní pátrání po historii. Museli odhalit bandu penězokazů a určit pachatele zločinu, což se nakonec opravdu podařilo.

Sehráli nespočet her, i ti nejmenší si prošli dvě noční stezky odvahy, přespali pod hvězdami na dvoudenním výletě, navštívili pravé indiánské tábořiště u Kosího potoka. Akcí a zážitků bylo mnoho. Čas plynul jako voda a nikomu z nás se, jako ostatně každý rok, nechtělo zpátky domů.

Loni nám první týden tábora přšelo, le-

tos se počasí snažilo vše napravit, slunce nám přálo a hrálo. Ale ať je počasí jakékoli, Kulišky jsou vždy parta skvělá, ráda s nimi jezdím a už teď se těším na léto příští, až se s nimi zase vydám na krásných čtrnáct dní v přírodě.

*Jindra Pavlíčková,
TOM Kulišky,
Roztoky*

Dobrodružství v oblacích

Opět po roce jsme se vydali na naše krásné táborové místo v Bojanovicích. Celkem devěťasedmdesát dětí naplnilo dva autobusy a vyrazilo vstříc dobrodružství a zážitkům bez mobilu a wi-fi připojení.

Hned první den se nesl ve slavnostním duchu. Děti pak byly rozřazeny do oddílů a společně si následně musely poznat svého vedoucího, který se ukrýval za mnoha indiciemi, jako jeho oblíbené jídlo, hudba, oblečení anebo zvíře.

Další dny už se postupně začal rozjíždět celý program tábora. Téma toho letošního bylo Dobrodružství v oblacích. Děti si vymyslely názvy oddílů, pokřiky a těšily se na to, jaké hry je čekají. Nechyběla kimblovka, bludičky, lanové aktivity, střelba ze vzduchovky a mnoho dalších nových her a soutěží. Nově si každý oddíl mohl vyzkoušet spát buď v teepee nebo pod širým nebem. Většina zvolila první variantu.

První týden tábora k nám zavítaly dámy z krajské hygienické stanice, aby se přesvědčily, že se s námi děti mají jako v bavlnci. Další vzácnou návštěvou byla naše paní starostka Ing. Věra Sigmundová, která všem dětem přivezla nějaké dobroty a strávila s námi pěkné odpoledne.

Každý den byl plně nabitý program, že nebyl čas se nudit. A za to všechno moc děkuji všem, kteří se na přípravách a organizaci po celý dlouhý rok podíleli. Hlavní vedoucí Haně Paňákové, programákům Horyskovi a Žigi, ostatním vedoucím, instruktorům, zdravotníkům a kuchařům, díky kterým byla naše bříška stále plná. Nesmím zapomenout na hospodáře Máru Pavlíka, který to s námi nemá kolikrát jednoduché. Tak za rok zase!

*Bára Křižanová,
TOM Kamínek, Chropyně*

Hmyzí tábor

Společnost a cíle

Létem provoněná louka na břehu rybníka Osika nedaleko Jindřichova Hradce hostila děti z oddílu TOM Bobři. Čekala na ně spousta her, zážitků, zkušeností, ale i krásných barevných hmyzích kostýmů. Mohli jsme se proměnit například v housenku, motýla, světlušku, berušku či mravence.

Úkolem dětí bylo ochránit svou louku před zemědělci, kteří ji chtěli zabrat a zorat. Každý den na ně čekal náročný úkol, kde se ukázalo, jak spolu dokáží spolupracovat a bojovat za tým. V jedné z etap bylo například třeba zachránit své hmyzí kamarády, a zároveň ochránit i sebe a utéct před chemickým postřikem proti hmyzu.

Čekaly je i složitější úkoly – hádanky, které v noci musely hledat po lese, cestu jim napovídaly světlušky. Naštěstí měly na své straně mouchu. Před nástrahami zemědělců je varovala a mnohokrát jim i poradila.

Za každý splněný úkol získávaly týmy **ozubená kolečka**, ze kterých pak sestavily robota, díky kterému mohly se zemědělci komunikovat a získat svou louku zpět. Robot se nakonec i rozhýbal a rozmluvil a zemědělci jim louku přenechali.

Byl to můj první tábor v roli instruktorky. Poprvé jsem si vyzkoušela jaké to je, vařit pro celý tábor a navíc ještě myslet na děti s dietním omezením, jakým je například celiakie. Ne vždy to bylo úplně jednoduché, a to nemluvím jen o vaření. Tábor jsem si opravdu moc užila a věřím, že děti také.

Většinu času panovalo opravdu horké počasí a tomu jsme museli přizpůsobit svůj program. Hodně jsme proto využívali rybník, ať už na etapy nebo jen na obvyčejné koupání.

Tábor byl zakončen závěrečným ohněm a bazarem, na němž si děti mohly za své nasbírané body koupit nějaké ceny a dobroty. Na táborový režim jsme si sice rychle zvykli, ale samozřejmě se už všichni těšili domů, na své nejbližší.

*Verča Lepšíková,
TOM Bobři, Ústěk*

Moravská LTŠ

Poslední týdny letošních prázdnin zpestřila mnohým nadějným tomíkům nejen tradiční česká „eltéeška“, ale tentokrát i její moravská sestra. Ta se po minulém roce vrátila s jiným týmem, a to na základně Strážná, kousek od Brna. Bylo nám jasné, že uspořádat stejnou akci, kterou mnozí z nás v minulosti navštívili, není možné, a tak zbývala jen jedna možnost: vrhnout se do toho s myšlenkou předat to, co nás samotné zapaluje tak, jak to umíme.

Co všechno jste mohli zakusit? Dívkou týdenní smřšť zahájila témata motivace a samotného postavení hry, kterých všichni zažili několik na vlastní kůži. Nabité hry tradičních i netradičních druhů doplnilo klidnější povídání o významu toho, čím jsme zrovna prošli. Na řeč přišly nejen jejich výhody, ale i úskalí – věřím, že všichni, kteří s námi v té době byli, si pamatují, o kolik víc dokáže vtáhnout hra, která právě motivaci i komplexitu správně skloubí v jedno.

To byl ale pouze začátek, a tak si naše banda tomíků během několika dnů v rámci méně tradičních outdoorových aktivit vyzkoušela slaňování skalních stěn a vychutnala průřez bahnité jeskyně Malčiny – někteří doslovně. Podívali se na kloub nejen bushcraftu a na vlastní kůži zažili základy zdravotvědy a první pomoci, která se hodí každému vedoucímu a udělali první krok k dalšímu stupni: jejich předávání mladším generacím.

Za jediný den se účastníci naučili, jak postavit táborovou bránu, která by všechny unesla. Ke konci týdne nakoukli za oponu s názvem LARP a sami zjistili, že tahle zkratka zdaleka neoznačuje jen šerm měkkými meči, ale i třeba schopnost vypustit svého vnitřního divadelníka na povrch, a to ať už v podzemní kobce v roli hrdiny nebo na ujeté noční záchranné akci z prostředí blízkého východu.

Když šílené letní tempo trochu zklidnilo na závěrečné grilovačce, mohl jsem si

upřímně říct, že každý u nás zažil něco nového i prohloubil svoje dovednosti, a to včetně nás lektorů. V prvních dnech jsem se divil různosti oddílů. Každý byl úplně jiný a mnohdy za hranicemi toho, co jsem očekával. Naopak ke konci týdne jsem obdivoval, jak se z party lidí, kteří mnohdy mají společná jen tři písmena – TOM – stal dokonale stmelенý tým. S klidem můžu říct, že jsem mezi účastníky kurzů lepší partu zatím neviděl.

A jestli se nám to povedlo? Na to jsme se zeptali našich svěřenců na závěr. Kromě opravdu užitečné zpětné vazby se k nám dostaly otázky, které další kurzy budeme pořádat a kdy se bude možné hlásit.

Žádná akce není perfektní – ale pokud z ní odjíždí nabití elánem a zkušenostmi nejen účastníci, ale i lektori, a navázala se přátelství, která možná potrvají celý život – mělo to smysl.

Příští moravskou LTŠ uspořádá TOM Medvědí Stopa Holešov ve svém vlastním stylu, než je znova vystřídáme. Tak za dva roky – na viděnou!

*Jakub Vondřejc - Mak,
TOM Kňouři, Brno*

za tým pod vedením

*Kosti z TOM Kňouři
a Froda z TOM Kasiopea*

V srpnu se konala také Česká táborová škola. Ohlédnutí za touhle povedenou akcí si budete moci přečíst v dalším Tomíkovi.

Světluška a tomíci

Tento rok poprvé nejsou klasické Sběrkové dny pro Světlušku, kterých se tomíci posledních osm let aktivně účastnili a pomáhali vybírat peníze pro lidi se zrakovým postižením. Oddíly se tak pustily do vlastních benefičních akcí pro Světlušku.

Oddíl TOM Chippewa v České Lípě uspořádal charitativní tombolu v rámci jejich tradičního divadelního festivalu *Cimrman by se divil*. Podařilo se jim vybrat 20 000 Kč.

Akce se zúčastnily i další oddíly: TOM Lišáci z Přerova (5 000 Kč) a TOM Robinsoni (5 422 Kč).

Originální akci uspořádali v Olomouci. Oddíl TOM Tuři o prázdninách zorganizoval týdenní příměstský tábor. Na něm pro Světlušku provozoval *Remyho bistro*. Děti vařily polévky, pekly dezerty, vyráběly pomazánky, želé, smažily řízky, závitky a mnoho dalších dobrot. Na každý den připravily originální menu. Celkem se jim podařilo touto originální akcí vybrat 10 606 Kč.

Obdivujeme organizátory donátorských akcí a děkujeme všem, kteří se pustili do uspořádání vlastní akce nebo teprve takovou akci chystají. Držíme jim palce!

Anežka Klabanová

Expedice do Banátu

Po více jak deseti letech jsme uspořádali zahraniční výpravu. Starší členové oddílu spolu s kamarády z Chippewy strávili nezapomenutelný týden v rumunském Banátu.

Tamní obyvatelé a jejich srdce na dlani, neuvěřitelné historky, způsob života, který známe už jen z vyprávění od prababiček a starých filmů. Jejich malebné vesničky obklopené neposkrvněnou přírodní krásou, drsná práce na poli a vůbec život v české enklávě. Mohutné hory a horské jezero, výhled na hvězdy i hřmění bouře, pot i námaha. K tomu bezvadný a hned oblíbený průvodce Lojza. To a mnohem víc jsme měli možnost zažít na našem týdenním putování po Rumunsku.

Ve zdejších vesnicích se stále mluví česky. Jazyková bariéra proto neexistovala. Děti se bez ostychu pustily do seznamování s místními. I když jsme občas museli u tamějšího nářečí zpozornět, třeba jako když nám řekli že "sraz je ve dvě za deset".

Milá povaha zdejších krajanů se rychle projevila a my jsme se díky nim mohli zúčastnit nedělní mše, vyzkoušet si dojení krávy nebo zavítat do muzea řemesel. Domů si děti odvezly mnoho zážitků a vedoucí přesvědčení, že Banátem naše zahraniční expedice s oddílem rozhodně nekončí. O neuvěřitelné situace nebyla nouze, kdo totiž může říct, že viděl Rumuna odhánět sedmisetkilovou krávu crocosou.* Já ano!

*Mirka Matějková
TOM Dakoti, Česká Lípa*

*Gumový dřevák, v našich zemích hojně rozšířený a praktický, v Rumunsku majoritně užívaný – jak vidno – na odhánění krav, býků a volů.

Čeští tomíci na letním srazu ÖTK Jugend

Po „covidové pauze“ se opět konal letní sraz rakouských tomíků – mládeže Rakouského turistického klubu, kterého se tradičně zúčastňují i naši tomíci v rámci dlouhodobé spolupráce Asociace TOM ČR a ÖTK Jugend, letos z TOM Vsetín.

Svůj pohled na sraz popsala jedna z našich účastnic srazu, naše příznavkyně Sylva Ondříčková, pravnučka Jiřího Gutha Jarkovského, zakladatele Českého olympijského výboru a dlouholetého předsedy KČT:

„Na přelomu prázdninových měsíců proběhlo tradiční setkání rakouských turistických oddílů mládeže v překrásném údolí Donnersbach nedaleko Ramsau, kam byli Češi, jako milí sousedé, také pozváni. Je obtížné rozhodnout, co chválit dřív. Zda neutuchající dobrou náladu a perfektní zajištění akce šéfem rakouských tomíků Markusem Antnerem, skvěle sešlapané týmy jednotlivých zúčastněných oddílů nebo pestrý program zahrnující nejen krásné vysokohorské túry na rozkvetlé alpské louky, kamenná moře a výstup na nejvyšší vrchol této oblasti, téměř třítisícový Dachstein či opravdu prázdninové letní počasí.

Ohromně inspirativní byla spolupráce větších a menších rakouských dětí při hrách, jejich disciplinovanost při plnění tábornických povinností a zcela bezprostřední zdvořilost při kontaktu se všemi dospělými. Zde si dovoluji trochu „píchnout do vosího hnízda“. Přestože vím, že naše české děti také umí pozdravit a poděkovat, ne vždy mám pocit, že tak činí s takovou samozřejmostí, již jsem byla svědkem u rakouských tomíků. Báječnou prázdninovou atmosféru doplňovalo ubytování ve stanech a nezapomenutelné večery u ohně, kde se nejen zpí-

valo, povídalo, ale i pekli těstoví hadi. Jsem přesvědčena, že tolik krásných zážitků v jediném týdnu se podaří nashromáždit jen opravdu výjimečně. Děkuji za nová přátel-

ství a držím pěsti nezdolnému Markusovi, jemuž za organizaci tohoto týdne vděčíme nejvíc.“

Další společná akce v rámci této dlouholeté spolupráce se bude konat na podzim v České republice v Beskydech.

Jiří Homolka,
TOM Vsetín

P.S.: Všimli jste si prstenu, který má Sylva Ondříčková na ruce? Není to prsten jen tak ledajaký! V roce 1913 ho dostal Klub českých turistů od svých rakouských partnerů při 10. výročí vzájemné spolupráce. Tehdy byl významným představeným KČT Jiří Guth - Jarkovský. Jeho pravnučka opatruje rodinnou památku dodnes.

Lesní moudrost je životní moudrost

Woodcrafterský zákon říká „Buď silný!“ Jednou mě jeden kluk, který chodil pravidelně do posilovny, vyzval na souboj v páce. Já do posilovny nechodím a jen každé ráno cvičím. Byl to deváták a všechny, koho vyzval, porazil. Na tu páku nikdy nezapomenu – měl tehdy ještě dlouho o čem přemýšlet! S postupem věku rozumím síle ještě trochu jinak.

Plánovní indiáni vnímali, že ve všem, v živém i neživém, přebývá Síla, Wakhán Thánka. (Lakotské ṭṭ vyslovuj nosově.) S touto silou komunikovali, k ní se modlili a jí shromažďovali. Sledovali své sny, mimořádné události a dění v přírodě. Částečně ji získávali tím, co dělali, jak se chovali – statečně, s úctou, s pokorou, laskavě – a částečně k nim přicházela (a nebo také ne).

Řeč je o osobní síle, o vnitřním plameni, o vnitřní autoritě budící úctu nejen svým morálně čistým jednáním a vnitřní disciplínou. Není čistoty těla bez čistoty mysli a jednání, říká woodcrafterský zákon.

Dospívající chlapci odcházeli Hanblé-čheyapi, hledat vizi. Tento obřad jim v případech úspěchu (tj. v případech setkání s duchovní bytostí) zajistil nejen sílu, ale i vizi na celý život. Lidé o takovém člověku říkali, že má Sílu, že je Silný člověk – a následovali ho.

Taková síla se pak stávala součástí osobního medicového vaku. Slovo medicinový zde nemá souvislost s lékařstvím, i když medicinová síla také léčila. „Medicinový“ znamená posvátný, naplněný Silou, wakhán. V něm se shromažďovaly předměty, pomůcky k obřadům, ale i nehmotná síla jako způsob malování, jednání, písně – nebo i Síla, energie samotná. Takový vak majitel otevíral jen při speciál-

ních příležitostech a choval k němu úctu i tím, kam a jak jej ukládal, jak se o něj staral. Často byl takový vak pohřben spolu s majitelem, což dává smysl.

Jaký by byl tvůj medicinový vak? Co by tam bylo za předměty, silové písně, sny, slova? Zkus si jej namalovat. Anebo rovnou shromáždit fyzicky. Všechno toto tvoří tvou (magickou) sílu. Možná máš doma něco, čemu říkám domácí oltář. Tam si já pokládám vše, co pro mě má sílu. Jednou za čas tu poličku proberu a zvažuji, zda ještě pro mě mají ty předměty sílu. A pokud ne, pokud si třeba ani nepamatuji, co je to za kamínek, pak je s úctou a poděkováním Duchu vrátím do přírody.

Přečti si o tom více: etnograficky přesný román o tom, jak plánovní indiáni vnímali svět: Welch, J.: *Ten, který obelstil Vránu; psycholog hledí na sbírání síly očima šamana: Mindell, A.: Šamanovo tělo.*

Buď silný znamená být silný nejen když se daří, ale i v problémech a každodenních rozhodnutích. Znamená to unést své náklady, nedostatky, ustát kritiku, svá selhání, mít sílu jít proti davu, chovat se čestně, odpustit, mít soucit, umět vědomě podlehnout emocím, být vnímavý v přítomnosti. Znamená to pečovat o čistou mysl. Jak říká jedna moudrá žena: „Mysl je jako zahrada. Je na tobě, co si na ní necháš růst.“

Ochraňuj všechny neškodné tvory pro radost, kterou dává jejich krása – tak zní

woodcrafterský zákon. A nejen pro radost, ale i pro sílu chraň přírodu. Ten výjimečný okamžik, kdy jsem ve slovenských horách stál tváří v tvář jelenovi a chvíli jsme na sebe hleděli z očí do očí! Ten závrtný pocit klidu, uvolnění a dobíjení v lese! To překvapení, kdy jsem se poprvé setkal se svým silovým zvířetem! Jaké je tvé silové (totemové) zvíře? Zvíře, které tě provází, všude možné na něj narážíš, je ti sympatické nebo jsi jej měl jako plyšáčka v dětství?

Ještě jednu důležitou dovednost týkající se síly přinesl mému tělu woodcraft – odolnost. Všechno to (většinou nedobrovolné) vystavování se nepřízní počasí na vandrech, táborech a jinde – to učí člověka umět se přirozeně postarat o své přežití. Tak to uměli naši předkové – cítit se v přírodě ne jako v nepřátelské divočině, ale jako doma. A s odolností fyzickou roste i odolnost psychická.

Nabízím modlitbu těm, kterou provádím každé ráno po svém cvičení, dodává mi sílu. Vzpažím ruce nahoru a vědomě srovnám pozici těla – pevný stoj na zemi, podsazená pánev, narovnaná záda, hlava tak, jako bych byl loutka na provázku. Uvolním se v ní a říkám si v duchu: *Přijímám energii z vesmíru. Přijímám energii ze země. A pak hlavu otáčím nejprve vlevo Jsem napojený na ženskou energii a pak vpravo Jsem napojený na mužskou energii. Pak dávám ruce na prsa Děkuji za tento den.*

Josef Porsch – Ablákela,
ablakela@gmail.com

Mikešovo nožobraní

...řízný a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

Záchranářský nůž Würth

Dlouho jsem kolem záchranářských nožů chodil nevšímavě s tím, že jsou spíše určené pro hasiče a záchranáře, kteří potřebují občas řezat popruhy či rozbíjet okénka aut. V loňském roce jsem však byl před Vánoci obdarován majitelem firmy, ve které pracuji. Pan šéf zná moji zálibu, a tak mě podaroval záchranářským nožem.

Nůž má kombinované ostří. V tomto případě je zubaté asi do třetiny délky a ve směru ke špičce pokračuje ostřím hladkým. Na hřbetě čepele jsou zuby pro zapření palce. Nedílnou součástí těla nože je řezák popruhů a hrot určený k rozbíjení automobilových skel. Střenky jsou vyfrézovány z materiálu G10, což je plast vyztužený skelnými vlákny. Na střence je připevněný klip, umožňující nošení nože zavěšeného za lem kapsy u kalhot.

Další možností je nošení v přiloženém opaskovém pouzdře. Čepel nože se sníženým hrotem a falešným ostřím nad špičkou je vyrobena z nerezové oceli AUS-8 s černým povlakem, zakalené na 59 HRC. Na boku čepeli je vyfrézovaná drážka ulehčující otvírání nože. V otevřeném stavu je čepel jištěna pojistkou typu liner lock, před zavřením je tedy nutno jistící plíšek přiklonit ke střence.

Jelikož nůž je vyroben v Německu, nenajdete na čepeli žádný z prvků umožňujících jednoruční otevření, neboť německá legislativa to zakazuje. Věřte mi ale, že s trochou snahy nůž jednoručně otevřít lze. Čepel je uložena mezi ocelovými příložkami na fosforbronzových podložkách.

Nůž drží pohromadě díky šroubovým spojům, lze jej tedy celý rozebrat a dů-

kladně vyčistit. Nůž působí značně solidním dojmem a je opravdu robustní konstrukce. Pro každodenní nošení v kapse je nůž poněkud těžký. Spíš ho lze uložit v autě, na dosah řidiče či spolujezdce tak, aby byl v případě potřeby okamžitě k použití. Je to vlastně nůž, u kterého doufám, že ho nebudu muset používat.

O pár dojmů z práce s nožem se samozřejmě podělím. Začnu od hrotu na rozbíjení autoskel. Ten jsem opravdu zatím nepoužil. Ani na autovrakovišti nechtěli slyšet o tom, že by jim tam kdokoliv dělal zbytečný nepořádek v podobě malých střípků, které po rozbíjení skla vznikají. Nechali mě ale vyříznout si několik bezpečnostních pásů a tak došlo na řezání jak řezačem pásů, tak čepelí nože. Pásky jsem řezal pro srovnání i oblíbenou krysou RAT1.

Při použití řezače pásů je potřeba použít větší sílu, protože kolmo na hranu pásu působí krátká čepelka. Mnohem lépe šlo řezání čepelí nože a **krysou**. V obou případech se podařilo pás přerušit na první pokus jedním čistým řezem, byl opravdu rychlý a čistý.

Ve chvíli, kdy jde opravdu o zdraví, či život uživatel ocení čepel záchranářského nože. Jeho ostří se s jistotou do materiálu zakousne a hladká část ostří pak čistým a jistým řezem práci dokončí. Při řezání horolezeckého lana se opět podařilo jeho přerušit jediným krátkým čistým řezem. Při použití **krysy** jsem musel

opět vyvinout menší sílu, ale zoubky záchranářské čepele poskytly pocit jistoty na začátku řezu.

I když nože této kategorie běžně začínají na ceně kolem tří set padesáti korun, je z předešlého seznámení s použitými materiály zřejmé, že tento kus je v trochu vyšší cenové hladině. Cena je 1250 Kč.

Jiří Lukeš - Mikeš

Míry a váhy:

Délka rukojeti:	121 mm
Délka čepele:	86 mm
Celková délka:	207 mm
Šířka čepele:	29 mm
Tloušťka čepele:	3 mm
Hmotnost:	170 g

Z ČINNOSTI Klubu českých turistů

KČT na banátském festivalu

Právě slézám z hlavní stage banátského pódia a snažím se srovnat v hlavě to, co jsem před chvílí zažil. Naplněný kotel diváků právě před několika vteřinami aplaudoval Klubu českých turistů za novou mapu Banátu a za vyznačené turistické trasy, které se zde od jara nově značily. Hlavní pořadatelé festivalu (Štěpán, Tiby a Honza) společně se známým cestovatelem Láďou Ziburou pokřtili novou mapu a poděkovali úsilí značkařů KČT a všem, kteří novou mapu připravili k vydání.

S kolegou Pavlem Přílepkem, jediným profesionálním značkařem v ČR, držíme **stále ještě** mokrou banátskou mapu a nemůžeme uvěřit úžasné podpoře, které se KČT dostalo od návštěvníků festivalu.

Pokud navštívíte banátskou vesnici Eibentál, můžete na vlastní oči vidět učebnicový příklad toho, jaký přínos má pro místní obyvatele turistické značení. Nekorunovaný vládce vesnice Tiby prošel minulý rok všechna turisticky zajímavá místa v okolí Eibentálu a trasy zaznamenal v elektronické podobě. Následně je pře-

poslal značkařům KČT, kteří tato místa vyznačili, připravili turistické směrovky a osadili na turistický rozcestník, který se tak stal pomyslným centrem obce. Fakticky to znamená, že místní návštěvník už pouze neprochází vesnicí, ale může se zde zastavit na několik dní a vybrat si z nabídky turistických tras. Místní obyvatelé samozřejmě ochotně zajistí ubytování, jídlo a doplňující služby. Je to ukázka tzv. měkké turistiky, kterou bychom ve spolupráci s dalšími spolupracujícími organizacemi chtěli šířit do dalších vesnic.

Za sebe vám mohu návštěvu Banátu vřele doporučit. Můžete si sem třeba naplánovat puták s vaším oddílem. Páteční červená značka například propojuje pět místních vesnic. Každá vesnice je originál a spolehněte se, že v každé něco zažijete. Nebo se s kamarády vydejte na hudební Festival Banát, který se každý rok koná v Eibentálu. Ale to se nedá dost dobře popsat. To se prostě musí zažít.

Zbyněk Báča

Putování

do Rožmberka nad Vltavou

Klub českých turistů, odbor Zdice, má pět oddílů. Ten, který si říká **Oddíl kulturně poznávací turistiky**, se už třicet let vydává na červnová putování. Pozorný čtenář poznal, že to není žádná parta mládeže. Každý z devatenácti účastníků letošního ročníku má svaté právo nechat se oslovovat dědečku či babičko. Zatímco jiný náš oddíl Rodinné turistiky Stonožky využívá tomické základny jednou, dvakrát i třikrát každým rokem, naprostá většina účastníků letošního červnového putování do takového zařízení zavítala poprvé.

Když jsme se v kupeckém domě v Rožmberku nad Vltavou v pondělí 6. června sešli, zažili všichni velice příjemný šok. Fortelně a citlivě zrekonstruovaný a zařízený objekt... a ta jeho historie! K základně se ještě vrátím, nebojte se.

Pondělní odpoledne patřilo Rožmberku nad Vltavou. Prochodili jsme ho křížem krážem a romantické panorama hradu i městečka si dopřáli ze všech stran. První výlet vrcholil v místní kavárně sladkou tečkou. V úterý lilo a lilo, to nám však nezabránilo vydat se na vrchol Čertovy stěny. Tam i zpět pod deštníky či v pláštěnkách a ve stejné výstroji proběhla i návštěva Vyššího Brodu.

Pozor, vracím se na základnu. Když jsme v pozdním odpoledni odpočívali, zastavilo před domem auto. Na pracovní cestě se tu zastavil Tomáš Novotný se spolupracovníky. Sotva jsme se s Tomášem stačili přivítat, už si ho ta naše parta vedla do jídelny. Tam ho zasypali dotazy a byla z toho improvizovaná a báječná beseda.

Tomáš barvitě doplnil náš zájem o dům řadou informací a příhod ilustrujících radost i velké starosti provázející rekonstrukci objektu. Moc jsme si to užili a teď

už víme mnohem víc, co se skrývá za prostou zkratkou A-TOM.

Ve středu dopoledne byla hladina Vltavy zalitá sluncem a čekala na nás. Jedenáct odvážných plavců nás usedlo do raftu a pustili jsme se po proudu řeky. V devět hodin dopoledne byla řeka prázdná a za celou dobu plavby nás minul jen jeden raft se čtyřmi kluky. Užili jsme si to vodácké **Ahóój** a pro jejich obveselení přidali pokřik. „Domov důchodců zdraví domov mládeže“. Jednoduše, bylo to báječné.

Na poslední výlet ve čtvrtek jsme se vydali do Českého Krumlova. Tam už jsme byli mnohokrát, však tentokrát volíme novou cestu. Z Větrní stoupáme do kopce ke zřícenině Čertova hrádka a dále, míjíc kapličku Dubík, přicházíme k městu od zámekské zahrady. Potom už je to zámek, město, řeka a pokaždé to překvapí.

Teď už jenom o tom, jaké byly večery. Jeden z nich jsme naprosto propadli kartám a hře v kostky. Po dva večery jsme jídelnu naplnili zpěvem za doprovodu kytary. A další večer jsme na zahradě usedli k besednímu ohni. Už když jsme se v pátek loučili, věděli jsme, že to letošní červnové putování bude patřit k těm nezapomenutelným. No a víte, o čem je tento článek? No přece o tom, co nás zdobí v každém věku. O přátelství a neutuchající touze po poznání. Zapsal bývalý tomík

Mirek Zálom

Tak milá a zvědavá parta, jakou byli turisté z KČT Zdice, je vítána na všech asociačních základnách!

(ton)

Levitio

Více času na děti s apkou Levitio

Proč děláš vedoucího? Kvůli dětem? Baví tě příprava programu? Trávíš s mladochy čas v přírodě? Učit novou generaci hodnotám? Připravit jim zážitky, na které celý život nezapomenou? Chceš jim vytvořit bezpečné prostředí a kamarády na celý život? Každý to máme trochu jinak, ale hádám, že se na tvém seznamu nebude vyskytovat aktualizace webu, počítání docházky, vybírání peněz na nádraží, psaní e-mailů nebo telefonování s rodiči večer před výpravou.

Z toho důvodu vznikla naše aplikace Levitio, pomocník pro správu oddílů, který jednomu vedoucímu ušetří v průměru 72 hodin ročně. Původně to měl být nástroj jen pro náš oddíl, ale nějak se to rozkřiklo a teď ji používají tomíci, skauti, pionýři i hasiči. Všechno to „papírování“ totiž zabere přibližně 30 % naší kapacity vedoucích, navíc to člověka fakt neba...

Jak může technologie pomoci tvému oddílu?

Zavři oči a zasni se (no dobře,... nech je otevřené). Plánování výpravy na jeden klik – v oddílovém kalendáři na webu i v kalendářích rodičů je hned nová událost i podrobnosti. Rodiče navíc dostali e-mail „nová výprava! Pojedete?“ s výzvou k odpovědi a doplňující otázkou, zda je jejich dítě plavec. Přesně víš, kolik nakoupit jídla a jak velkou chatu potřebuješ.

Zapomněl jsem na muzeum! Stačila zpráva v apce „vemte si navíc 50 Kč“, která se odeslala jen přihlášeným. V apce jste s ostatními vedoucími ladili program a diskutovali nad jídelníčkem. Akce super, teď je na řadě to papírování. I když vlastně,... vytáhneš ještě v autobuse mobil z kapsy

a nacvakáš docházku. Ujel přípoj? Pošleš z Levitia SMSku rodičům dětí, co jsou s tebou na výpravě a místo stresování zahrajete šlapáka.

Po akci odešleš prosbu o zpětnou vazbu, abys věděl, jak to celé dopadlo a jestli si děti doma nestěžovaly a rovnou vytvoříš anketu pro rodiče na termín společné opěkačky, protože na těch vztazích to stojí.

Utopie? Dnes už realita.

Levitio toho umí ještě víc, evidence členské základny včetně odznaků a pokročilého filtrování dat, šablony pro rychlé vyplnění místa srazu, věcí s sebou nebo často odesílaných e-mailů nebo automatizace (pozvánky na výpravu se odešlou samy!). Zkrátka všechno na jednom místě, vždy aktuální a přístupné všem vedoucím.

Na Levitio nedá dopustit třeba Červenáček z jirkovských Stopařů, který ho už používá přes rok: „Úspora času je skutečně ohromná. Nejvíce pomáhá hromadná komunikace s rodiči. Nemusím s rodiči řešit, kdo jede a kdo nejede, vše je součástí e-mailu o akci. Levitio ulehčuje mou činnost v zákulisí oddílu a to se znatelně projevuje na přípravě činnosti pro členy.“

Vyzkoušej na vlastní kůži

Některé funkce apky jsou sice placené (finance slouží k dalšímu rozvoji), ale de facto jen symbolicky (jako zmrzka za člena a rok). Dva měsíce jsou navíc na zkoušku úplně zdarma a s kódem „INOVATIVNITOM“ (do 31.12.) pak dostaneš ještě -30 % slevu na první rok. Tak na co čekáš?

Dáš Levitiu šanci?

Ondřej Běnek
www.levitio.cz

Datové schránky povinné

Vážení vedoucí, od ledna 2023 začne platit povinnost pro všechny právnické osoby využívat datovou schránku pro komunikaci s úřady. Platí to tedy i pro všechny oddíly tomiků. Všem oddílům, které nebudou mít do konce roku datovou schránku zřízenou, bude datovka v lednu automaticky státem zřízena.

Doporučujeme však, abyste si datovku zřídili ještě nyní na podzim a měli tak dostatek času se s datovkami seznámit. Zařízení je snadné, lze provést na kterékoliv pobočce CzechPoint (pošty, úřady), stačí vám k tomu pouze občanka a IČ vašeho oddílu, nic víc.

Na rozdíl od běžného emailu jsou zprávy posílané přes datovou schránku ověřené (díky bezpečnému přihlášení do datové schránky) a berou se jako kdybyste je odeslali s podpisem poštou. Někteří z vás mají z datové schránky obavu s vysvětlením, že v ní nechcete každý den kontrolovat zprávy. Nemusíte se bát. V datové schránce si můžete nastavit emailové a SMS upozornění. Pokud vám tedy do datové schránky něco dorazí, přijde vám emailem nebo SMSkou upozornění. Bližší informace o zřízení datových schránek, nebo jejich používání naleznete na www.a-tom.cz/datovka

S dotazy se můžete rovněž obrátit na Ondřeje Šejtku (ondra@a-tom.cz) nebo Ondřeje Mánka (omanek@a-tom.cz)

Ondra Šejtko

Pomoc rodinám ve finanční tísní

Česká rada dětí a mládeže spouští projekt, jehož cílem je pomáhat rodinám ve finanční tísní s úhradou nákladů na volnočasové aktivity. Projekt Darujeme kroužky dětem umožní rodičům získat podporu až ve výši 2000 Kč na pololetí! Zaregistrujte svůj oddíl a umožněte dětem a rodičům využít příspěvek právě u vás!

Více na www.darujemekrouzky.cz.

Při registraci oddílu (poskytovatele) do systému Aktivní město je třeba vyplnit cenu aktivity. Pokud chcete, aby u vás mohli rodiče uplatnit voucher v hodnotě 1000 Kč, pak musí být minimální cena 1250 Kč, pokud chcete umožnit čerpat oba vouchery v celkové hodnotě 2000 Kč, pak musí být cena min. 2500 Kč. Z příspěvku bude hrazena část 2000 Kč a 500 Kč doplatí rodič. Za celkovou cenu lze počítat např. náklad na členský příspěvek na pololetí, účastnické poplatky na výpravy, případně nákup materiálu pro dítě (čelovka, batoh, oddílové triko...). Neváhejte!

Co bylo v červnu až říjnu 2022

Indiánské oddíly tomíků z drsného, průmyslového a tak nějak autentického Severu vyrazily na toulky Banátem. Moc se jim tam líbilo, jedly lesní plody a užívaly si turistického značení zhotoveného Dakotou Vénou.

Tomíci ze Skorců likvidovali na Kusalínu nálety hlohů a dalších nepůvodností a správce chalupy, šéf KČT, je za to velebil.

Stovky, možná nízké tisíce členů našich oddílů se vrhly na nákupy v prodejních 4camping.cz. A co vy?

Turistická partička z odboru KČT Zdice si pochvalovala pobyt v rožmberské základně a chvíli tam besedovala s náčelníkem tomíků o pohnuté historii domu.

Správcová mlýna Helenka Podroužková lomila rukama a zapřísahala oddíly, aby pomohly se dřevem. A uspěla!

Denisa Stanislavová z ústředí taky lomila rukama, to nad cenou dřeva pro naše základny, nad nespolehlivostí dodavatelů a zejména nad základnou v Mezholezích. Sehnat do ní dříví a uhlí byl v dnešní době nadlidský výkon, s brigádníky (Zdendovi Strouskovi a Kájíkům z Králova Dvora patří díky převelké!) už to bylo lepší. To, že se i přes usilovné čištění budou v Mezholezích stále ucpávat umyvadla a že tam jeden z oddílů přivede k totálnímu vybulání kotel ústředního topení, to uvádím už jen na dokreslení práce a starosti, jaké s touhle základnou máme. Ale nevzdáváme to!

Roztocké ústředí zorganizovalo dotazníkové minišetření stran letních táborů, při kterém vyšlo najevo, že více než polovina vedoucích-respondentů (tedy 55) zaznamenává stejný či mírně vyšší zájem o tábory a že téměř všechny tábory byly nuceny zdrazit. Cena se zvýšila nejčastěji do deseti procent oproti ceně loňské.

Bezmála šedesátka účastníků letních táborových škol se těšila na to, jak ve Sloupu a na základně Strážná, kousek od Brna, poznají nové kamarády, leccemus se přiučí a do svých mateřských oddílů si přivezou nové nápady a motivaci pro práci s dětmi.

Ústřední garáž prošla i za pomoci mladých (a potřebných) přátel z řad ukrajinských běženců generálním úklidem a vydala letitá tajemství, například 21 roků zapomenutá dřevěná pádla či hromadu kůžíček vhodných pro šikovné ruce našich tomíků.

Jaromír Halva, Pavel Rabušic, Zdeněk Vejrosta, Jiří Homolka a František Serbus převzali z rukou ministra školství Vladimíra Balaše medaili za přínosnou práci ve spolku, na kterou je navrhl před časem šéf tomíků.

Tomíci z Otrokovic (rádi) otročili na Kusalínu a správce a šéf KČT Jirka Homolka je velebil též.

Ve Frýdlantu nad Ostravicí se běhaly štafety v turistickém závodění. Nejlépe to upalovalo borcům a borkyním z SKP Brno, Nezmarů Bílovec a TOM Kralupy.

Česká rada dětí a mládeže bilancovala desetiletí akce 72 hodin, do které se hojně zapojují i tomíci.

Toměk Hurt, ztělesněné ESO, ohlásil a prováděl online školení všeho druhu.

Revizní komise pod vedením Ilony Jaglové zkontrolovala hospodaření oddílů a ústředí.

Pavel Vaňásek to natřel plotu na Kamenec: spolu s tomíky ze svého oddílu a třeba z oddílu Třináctka a Dvojka dokázali vylepšit 931 latí a laticek. Čest takové práci!

Ministr Vladimír Balaš přijal zástupce spolků sdružených v České radě dětí a mládeže, vlídně s nimi rozprávěl, potvrdil znovuoobnovení odboru pro mládež od Nového roku 2023 a slíbil pomoci spolkům s prostředky na úhradu energií, pokud příslušný návrh projde parlamentem.

David Šimek, tomík ze Svitav, též starosta a poslanec PS PČR, prosadil spolu se svými kolegy ze sněmovny pomoc spolkům a ministerstvo školství vypsalo v tempu kvapíku bleskově příslušný dotační program: Dotkne se v dobrém slova smyslu i tomíků a věrme, že uleví alespoň trochu napjatým oddílovým i spolkovým financím.

Málo, tuze málo oddílů vzalo na vědomí, že stát nařizuje vcelku nekompromisně zřízení datových schránek a že kdo ji nebude mít zřízenou po Novém roce, upadne do zdeřední nemilosti.

Pisatel těchto řádků se netají rezervovaností k výše popsanému nařízení, ale přesto apeluje na oddíly – nebojte se toho, žádejte o pomoc Ondřeje Šejtku, ten ví jak na to – a těšte se do Vánoc na nějakou online nalejvárnou, jak na ty datovky jít.

Pavel Pakosta se stal sedmdesátníkem a Brno slavilo. Pogratalovalo i náčelnictvo a ústředí a kamarádi z oddílu Delfínů Pavlovi věnovali záslužný březový lístek.

Mnozí tomíci se utkali o zastupitelská křesla a někteří z nich také uspěli. Do křesla starosty Svitav usedl již počtvrté (sic!) tomík David Šimek, křeslo roztockého místostarosty obhájil Tomáš Novotný, starostou Kralovic zůstal Karel Popel, ve Staňkově mají místostarostu Zdeňka Strouska. V čele Bystřice pod Hostýnem stojí tomík Zdeněk Rolinc. A to jsme ještě nenapsali všechno!

Asociace TOM se rozhodla zakoupit novou základnu v nově nabytém území

(dříve Russká federace) Královce a mezi vedoucími vzbudil tento úmysl veliký ohlas.

Zdeněk Vejrosta uletěl balonem s logem hořce, ale zase se vrátil.

Ve Valmezu se pění Zlatých šípů čím dál divočeji koulely kuličky.

Česká rada dětí a mládeže začala posílat mailové Popudy, sumář nápadů a námětů pro bystré lidi.

Desítka tomíků sledovala v objektu staré holešovické čistírny odpadních vod živě a tisíce dalších s obličejí přilepenými na televizních obrazovkách, jak populární youtuber Kovy a jeho parťačka Veronika Khek Kubařová a šéfová nadačního fondu ČRo Světluška chválí v hlavním vysílacím čase tomíky za mnohaletou pomoc při sbírkách pro potřebné, protože nevidomé spoluobčany.

Na konci října a zkraje listopadu ústředí připravovalo projekt Energie pro tomíky, tak, abychom dosáhli na mimořádnou státní podporu administrovanou ministerstvem školství.

Souběžně Tomek Hurt s částí ústředí pracoval na velkém projektu, který by tomíkům měl zajistit spolkové živobytí pro rok 2023.

ČRDM spustila ušlechtilý projekt Darujme kroužky dětem. Více si o něm můžete přečíst na jiném místě našeho časopisu a také na <https://crdm.cz/clanky/aktuality/zaregistrujte-svou-organizaci-do-projektu-darujme-krouzky-detem-proc/>.

Brigádní šestice pod vedením Máry Kuskova vyrazila na srub Psí zub, kde opravila střechu a zábradlí, umyla ulepené nádoby, z domu vykydala 309 ks petlahví, zapomenutých bačkůrek, mikinek, nedohořelé svíčky. Na srubu bylo krásně, nechyběl tradiční mlok. Jedte tam taky – a odvázejte si petlahve!

Náš oddíl letos v lednu oslavil krásných 15 let. Jako vedoucí a instruktoři jsme to nemohli nechat jen tak a uspořádali jsme si oslavu alespoň v oddílovém kruhu. Zavzpomínali jsme na všechny ty roky práce s dětmi na letních táborech a na další společné zážitky. Velké díky patří především naší vedoucí Haně Paňákové, **srdce Kamínku opečovává po celou dobu jeho trvání.** Doufáme, že se v budoucnu náš oddíl bude nadále rozvíjet, získávat nové členy, mladé vedoucí a instruktory a také, že stávající členové se budou držet našeho motta – Dokud žiju, KAMÍNKUJU.

*Zuzka Horáková,
TOM Kamínek, Chropyně*

Náčelnictvo a ústředí se přidává ke gratulaci a zdraví všechny nadšené Kamínky do Chropyně.

Šéf rady Turistických závodů Zdeněk Vejrosta

Ale nebyl to úlet trvalý, nýbrž jen dočasný. Balómem... Zdeněk vyhrál soutěž ke 30 letům našeho spolku a na sněmu jsem mu rád předal první cenu - let balómem. Do vzduchu se se svými blízkými vznesl po několika předchozích pokusech dne 4. října a proletěl se nad Českým rájem.

Viděl svět z nadhledu, z veliké výšky, foukalo tam a všichni šťastně zase přistáli. Blahopřejeme!

Tomáš Novotný

**Tomík č. 124,
listopad 2022**

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.

Tel. 220 910 460, 220 910 314

mobil: 777 322 785

E-mail: ustredí@a-tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili: Jiří Chour,
Tomáš Novotný,

Denisa Stanislavová, Petr Balcer,

Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Ondřej Šejtka

ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář.

Náklad 650 výtisků.

Vydání tohoto čísla podpořil
Klub českých turistů.

**Uzávěrka příštího
čísla je již
20. prosince 2022.**

Pastýřská stěna

Ještě v čase prázdnin jsme pro naše starší členy uspořádali speciální jednodenní akci. Vyrázili jsme do nedalekého Děčína na ferratu. Zdolávali jsme Pastýřskou stěnu, která je mimochodem nejdelší ferratou v České republice. Ferrata je vhodná pro úplné začátečníky, ale i lezci s většími zkušenostmi si zde přijdou na své. Celkem je zde čtrnáct cest v různých obtížnostech. Ferrata je přístupná za dobrého počasí prakticky kdykoliv a neplatí se zde žádný poplatek. V případě, že nemáte vlastní vybavení, je možné si vše půjčit v nedalekém cyklistické obchodě Active Point Děčín, kde si můžete domluvit i průvodce, který se vám bude věnovat, pomáhat vám a dbát na bezpečnost.

Hledáte-li ve svém oddíle program pro ty, kteří chtějí adrenalin, máknout si, pokochat se krásnými výhledy, pro ně bude Pastýřská stěna tou správnou volbou.

Jan Pittner – Píťa
TOM Dakoti, Česká Lípa

